

Uttalande från SIKO gällande strandskyddslagen, allemansrätten och levande skärgård.

Strandskydd, allemansrätt, rörligt friluftsliv och levande skärgård – ord som i sin ursprungliga betydelse ger de flesta av oss en positiv association av något som ligger nära våra hjärtan i det svenska kulturarvet.

Lika självklart utgår vi ifrån att det finns respekt för äganderätten, vilken finns fastlagd bl a i Europeiska Unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Artikel 17

1. Var och en har rätt att besitta lagligen förvärvad egendom, att utnyttja den, att förfoga över den och att testamentera bort den.

Ingen får berövas sin egendom utom då samhällsnyttan kräver det, i de fall och under de förutsättningar som föreskrivs i lag och mot rättmätig ersättning för sin förlust i rätt tid. Nyttjandet av egendomen får regleras i lag om det är nödvändigt för allmänna samhällsintressen.

I attraktiva kustområden och skärgårdar kolliderar ovanstående intressen nu gång på gång genom tillämpningen av 2009 års strandskyddslag.

Företrädare för boende och markägare i skärgården talar om "en död hand" som lagts över utvecklingen i skärgården.

Företrädare för det rörliga friluftslivet informerar och "peppar" genom medlemstidningar:

"En remsa vid stranden på cirka 25 meter ska alltid lämnas fri för det rörliga friluftslivet.

I samband med bygglov kan kommunerna dessutom lägga in villkor om att tomtplatsen ska avgränsas (med mur, staket eller liknande) så att allmänheten känner sig bekväm med att passera utefter stranden eller närmare huset än vad allemansrättens hemfridszon brukar innebära." (citrat från På Kryss och Till Rors)

Sverige har 386 000 kilometer stränder, det motsvarar 9,5 varv runt jorden. I Stockholms Skärgård ägs ca 15% av Skärgårdsstiftelsen och denna del är helt till för det rörliga båt- och friluftslivet.

SIKO, som med 12 medlemsföreningar representerar bofasta från Arholma till Landsort, arbetar för att Stockholms skärgård ska vara en livskraftig och hållbar plats som går att leva, bo och verka i.

SIKO:s VISION

- Skärgården är en attraktiv del av regionen med goda levnadsvillkor för barn och vuxna kvinnor och män.
- Näringarna är livskraftiga och bygger på skärgårdens genuina värden och samspelet med storstaden.
Skärgårdens unika natur- och kulturvärden vårdas, vidareutvecklas och bidrar till skärgårdens och regionens attraktivitet.
- Skärgårdsmiljön ger livskvalitet och ekonomisk utveckling i skärgården och hela regionen.
- Kommunikationer och teknisk försörjning är anpassade till boende, skärgårdens näringar och de skilda kategorierna av besökare. Det är möjligt att bo i de tätortsnära delarna av skärgården, och samtidigt arbeta på fastlandet och vise versa.
- Skärgården är tillgänglig för besök och rekreation året om. Här finns rika möjligheter till rekreation och friluftsliv, samtidigt som det ges starkt skydd för känsliga miljöer.

SIKOs inställning till strandskyddslagen

En tillämpning som på ett mer flexibelt sätt förmår kombinera respekten för äganderätten och skärgårdens utvecklingsbehov med bevarande av naturvärden för det allmänna är önskvärd.

En levande skärgård är inte något statiskt och stillastående, inte ett nostalgireservat över landsbygdslevnad från mitten av förra seklet. En levande skärgård utvecklas med tidens förutsättningar – det kan gälla t ex boendestandard för skärgårdsborna, anläggningar för turism, ett nytt båtvarv, trädgårdsmästeri eller annan verksamhet som kräver strandnära lokaler.

En översyn av strandskyddsreglerna har initierats, ”inte för att ändra fundamenta, utan för att förtydliga så att människor känner att lagstiftningen är tydlig och transparent och att man förstår vad vi är ute efter” för att citera miljöminister Lena Ek.

Röster i debatten framhåller att olikheterna inför lagen retar många, det är ”den fräckaste som vinner på nåt sätt”.

Allt för många skärgårdsbor har sina egna erfarenheter och historier om att bli motarbetade i byggfrågor, det ena exemplet mer osannolikt och upprörande än det andra.

Det känns fel att tjänstemän inom kommuner och länsstyrelser upplevs som ensidigt värnande det allmännas intressen – detta bör kombineras med respekt för utvecklingsbehov och markägarens rättigheter.

Det är önskvärt att tjänstemännen får till uppgift att ha ett mer rådgivande förhållningssätt i strandskydds- och bygglovsfrågor. Frågan "hur gör jag bäst, för att tillgodose mitt behov av t ex ett uthus, en tillbyggnad, en ny brygga osv när jag söker strandskyddsdispens? Vad ska jag tänka på när det gäller placering och storlek mm?". Här behövs seriösa svar, inte bara standardsvaren "sök, så får vi se" eller "kommer att vara omöjligt".

Vi ser fram emot översynen av strandskyddslagen.

Markägarens rätt att använda och utveckla sin egendom, att lämna sitt bidrag till "levande skärgård" måste finnas med i tillämpningen när strövområden och landningsplatser för båtar till storstadsområdenas innevånare skall säkras.

Det handlar inte om "antingen eller" - det finns gott om utrymme för "både och".

Skärgården den 15 september 2012

SIKO;s styrelse

SIKO (Skärgårdens Intresseföreningars Kontaktorganisation) är ett politiskt och fackligt obundet samarbetsorgan för intresse- och skärgårdsföreningar inom Stockholms läns kust och skärgårdsområde från Arholma i norr till Landsort i söder. SIKO skall i gemensamma frågor företräda den bofasta befolkningen inför myndigheter och politiska samhällsorgan, och därvid slå vakt om de bofastas intressen i fråga om markanvändning, näringsliv, kulturliv och samhällsfunktioner. SIKO ser det som en viktig och meningsfull uppgift att som remissinstans lyfta fram skärgårdsperspektivet och i detta arbete representerar vi 13 lokala skärgårdsföreningar mellan Arholma och Landsort.